

Minister van Justitie en Veiligheid
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

nota

MFK BNC fiche justitieprogramma

Bijlage(n)

1. BNC fiche justitieprogramma

1. Aanleiding

Op 3 september 2025 heeft de Europese Commissie het voorstel gepresenteerd voor een Verordening tot oprichting van het Justitieprogramma voor de periode 2028–2034 en het intrekken van Verordening (EU) 2021/693. Dit voorstel maakt deel uit van het bredere pakket binnen het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2028–2034. Dit is de Europese meerjarige begroting. De Kamerbrief van 28 maart 2025 over de Nederlandse inzet voor het volgend MFK en de Kamerbrief van 12 september jl. met de kabinetsappreciatie van de MFK-voorstellen de Commissie vormen het uitgangspunt voor de Nederlandse onderhandelingspositie. Uw voorgangers zijn hiermee akkoord.

Het Justitieprogramma heeft als doel de versterking van de rechtsstaat binnen de EU en het bevorderen van wederzijds vertrouwen en justitiële samenwerking. De drie kerncomponenten zijn:

- Ondersteunen van samenwerking in civiele en strafrechtelijke zaken.
- Bevorderen van opleidingen en ontwikkeling van een Europese rechtscultuur.
- Verbeteren van toegang tot het recht, mede via digitalisering en e-Justice.

Alle nieuwe voorstellen van de Europese Commissie voor beleid en regelgeving worden besproken in de interdepartementale werkgroep 'Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen' (BNC). In de BNC zijn vertegenwoordigd medewerkers van alle departementen, de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten), het IPO (Inter Provinciaal Overleg) en de Unie van Waterschappen (UvW).

De werkgroep heeft als primaire taak om beknopte beschrijvingen - 'BNC-fiches' - op te stellen van de inhoud, doelstelling en appreciatie van alle relevante voorstellen en een inschatting te maken van de consequenties voor Nederland en de EU. De in de BNC-werkgroep opgestelde fiches worden in de ministerraad vastgesteld, nadat zij eerst in de zogenoemde Coördinatie Commissie voor Europese integratie- en associatieproblemen (CoCo) zijn afgestemd.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te geven op het BNC-fiche.

3. Kernpunten

- Het voorstel beoogt versterking van de rechtsstaat door justitiële samenwerking in civiele en strafzaken, investeringen in opleidingen, betere toegang tot het recht, ook digitaal en aandacht voor bestrijding van corruptie, terrorisme en milieucriminaliteit. Digitalisering vormt een rode draad, met aandacht voor interoperabele systemen, AI en de e-Justice-infrastructuur, om procedures te versnellen, transparantie te vergroten en het vertrouwen in de rechtspraak te versterken.
- Het kabinet beoordeelt het voorstel positief en beschouwt het Justitieprogramma als een belangrijk instrument voor het versterken van de rechtsstaat en rechtscultuur binnen de EU, het verbeteren van de toegang tot het recht voor burgers, bedrijven en organisaties, en het ondersteunen van de digitale transitie van rechtssystemen en grensoverschrijdende samenwerking.
- De Nederlandse inzet richt zich op een inhoudelijk ambitieus, maar financieel houdbaar Meerjarig Financieel Kader (MFK), met bijzondere aandacht voor het waarborgen van trainingen voor alle juridische beroepsgroepen en voldoende middelen voor de implementatie van de e-Justiceverordening.
- Daarnaast zet het kabinet in op het stimuleren van kennisdeling over rechtsstatelijke thema's, het benutten van het programma ter ondersteuning van aanbevelingen uit de jaarlijkse rechtsstaatrappporten, en het verduidelijken van de samenhang met het externe beleid van de EU via het Global Europe-instrument.

4. Toelichting

Proces

- Na bespreking in de ambtelijke voorportalen (BNC op 1 oktober en de CoCo op 7 oktober), wordt het fiche naar verwachting ter instemming aangeboden aan de MR van 10 oktober en daarna naar de Kamers verzonden.
- Verdere behandeling van het voorstel verloopt via de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken.

Kernpunten

- Het kabinet verwelkomt het voorstel dat bijdraagt aan het versterken van de rechtsstaat binnen de EU door justitiële samenwerking te faciliteren en te ondersteunen.
- Het kabinet beoordeelt de subsidiariteitstoets en proportionaliteitstoets positief omdat de grensoverschrijdende aard van justitiële samenwerking, opleidingen en digitale toegang tot het recht een EU-aanpak vereist, en het voorstel niet verder gaat dan nodig om deze doelen te bereiken.

4.1. Politieke context

Het kabinet zet in op een beperking van de stijging van de Nederlandse afdrachten aan de EU. In de onderhandelingen zet Nederland in op een combinatie van een beheersbare omvang van het MFK en een voor Nederland aanvaardbaar aandeel in de nationale bijdragen via het eigenmiddelenbesluit. Versterking van de rechtsstaat is één van de inhoudelijke prioriteiten in MFK-verband.

4.2. Financiële overwegingen

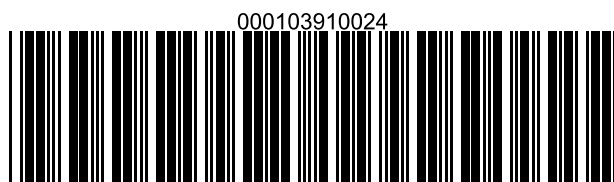
Voor de periode 2021-2027 bedroeg het budget van het Justitieprogramma ongeveer € 305 miljoen in lopende prijzen. Voor de periode 2028-2034 stelt de Europese Commissie een aanzienlijk hoger budget voor: ca. € 798 miljoen in lopende prijzen. Dat betekent dat het voorstel voor 2028-2034 meer dan een verdubbeling van de middelen inhoudt in vergelijking met de huidige periode. De toename weerspiegelt de nadruk die wordt gelegd op versterking van de rechtsstaat, digitalisering, grensoverschrijdende samenwerking en toegang tot het recht. Dit betekent dat er voor Nederland ook meer gelden beschikbaar kunnen komen voor projecten op justitiegebied.

4.3. Juridische overwegingen

Het voorstel geeft de Commissie geen bevoegdheid om gedelegeerde of uitvoeringshandelingen vast te stellen. Dit betekent dat Nederland geen inspraak heeft in het vaststellen van de jaarlijkse programma's waarin de gelden worden verdeeld over de programma's. In het eerdergenoemde Justitieprogramma worden de werkprogramma's echter jaarlijks vastgesteld via uitvoeringshandelingen. Het kabinet hecht waarde aan inspraak op de werkprogramma's dat wordt comitologie genoemd.

Digitale minuut: BNC-fiche Verordening tot inrichting van het justitieprogramm... - 6759483

Organisatieonderdeel
Behandelaar zaak
Werkstroomeigenaar
Datum en tijd aangeboden

BNC-Fiche Verordening tot inrichting van het justitieprogramma 2028-2034

Afsluiten -

Externe id's: -
Instructie: -
Toelichting op documenten: -

Werkstroomverloop

Afstemmen -

06-10-2025 09:49

Eindparaaf - Minister van JenV

05-10-2025 10:12

Eindparaaf - Staatssecretaris van JenV

02-10-2025 12:10

Paraferen -

30-09-2025 15:46

Visie vooraf -

30-09-2025 11:36

Paraferen -

24-09-2025 19:01

Paraferen -

24-09-2025 18:05

Document 'BNC fiche Verordening tot oprichting van het justitieprogramma 2028-2034' toegevoegd door

24-09-2025 14:17

Document 'Beslisnota BNC-fiche Justitieprogramma' toegevoegd door

24-09-2025 14:17

